

Rām.; cf. also हतुं क्रोधवशादीहां चक्राते नौ परस्परम् Ki. see अनीह also. -2 An undertaking, act. -3 Effort, exertion, activity; ईहातश्चेदं भवेत् Ms. 9. 205; प्रजागरांचकारारेरी-हास्त्रनिशमाद्रात् Bk. 6. 2. -Comp. -अर्थिन a. aiming at any object, seeking wealth; वैश्यस्येहार्थिनोऽष्टमे (कार्यम्) Ms. 2. 37. -मृगः [ईहाप्रधानो मृगः] 1 a wolf; सुकृतेहामृगाकीर्णम् Rām. 2. 15. 35. -2 an artificial deer. -3 a division

of the drama consisting of four acts; for definition &c. see S. D. 518 = वृकः a wolf.

ईहित p. p. [ईह-क्त] 1 Wished, desired; शिरसीहितः Ratn. 1. 1. -2 Attempted, sought, striven for; यद् विस्मर्तुमपीहितं शमवता Ve. 1. 24. -तम् 1 A wish, desire; -2 Effort, exertion. -3 An undertaking, deed, act; प्रती-यते धातुरिवेहितं फलैः Ki. 1. 20, 8. 46, 11. 43, 18. 31; Śi. 9. 62.

उ

उ I. 1 Ā. (अवते, ऊवे, औष्ट्र, ओतुम्, उत) 1 To sound, make a noise. -2 To roar, bellow (as a bull &c.). -II 5 P. (उनोति) Ved. To ask, demand.

उः 1 N. of Śiva, the second of the three syllables in ओम्; see अ. -2 N. of Brahmā. -3 The orb of the moon; cf. also उर्गोरीपतिरुः कालः सेतुनीथः परायणः । नारदोऽर्कोऽनिलः पाशी मार्कण्डेयोऽथ रावणः ॥ Ek. -ind. 1 As a particle used expletively; उ उमेशः Sk. -2 An interjection of:—(a) calling; उ मेति मात्रा तपसो निषिद्धा पश्चादुमाख्यां सुमुखी जगाम Ku. 1. 26; (b) anger; (c) compassion; (d) command; (e) acceptance; (f) interrogation; उ मेति मात्रा तपसो निषिद्धा Ku. 1. 26. (g) wonder; यत्सन्निधावहमु खाण्डवमप्रयेऽदाम् Bhāg. 1. 15. 8. or used merely as an expletive. In the Veda used as an enclitic copula implying restriction and emphasis (and, but, on the other hand, now, I ask &c.); in classical literature used chiefly with अथ (अथो), न (नो) and किम् (किमु); see these words. उ-उ or उत on the one hand-on the other hand, partly-partly.

उका Residue.

उकारः 1 The vowel उ; अकार उकारो मकारः Mānd. Up. 8. -2 The god Śiva.

उकानहः A horse of a red and yellow (or red and black) colour, a bay or chestnut horse.

उ (उं) कुणः A bug.

उक्त, उक्ति See under वच्.

उक्थम् [वच्-थक्] 1 A saying, sentence, verse, hymn (स्तोत्रम्); यं बृहन्तं बृहत्युक्थे Mb. 12. 47. 41. -2 Eulogy, praise. -3 N. of the Sāmaveda (Trik.); a variety of Sāma; (सामभेदः सामविशेषः). -4 (In ritual) A kind of recitation or certain recited verses (opp. सामन् chanted, and यजुस् muttered verses). -5 The उक्थ sacrifice; Bhāg. 3. 12. 40. -6 Life; उक्थेन रहितो ह्येष मृतकः प्रोच्यते यथा Bhāg. 1. 15. 6. -7 A proximate cause (उपादानकारण); एतद्देशमुक्थमथो हि सर्वानि नामान्युत्तिष्ठन्ति Bri. Up. 1. 6. 1. -कथः N. of Agni; उक्थो नाम महाभाग त्रिभिस्त्वैरभिष्टुतः Mb. 3.

219. 25. -कथा N. of a metre, see Appendix. -Comp. -पत्रः 1 a sacrifice (having verses as its vehicle or leaves); Vāj. 17. 55. -2 a sacrificer (यजमान). -पात्रम् 1 a sacrificer. -2 vessels or libations offered during the recitation of an उक्थ. -मृत् m. a sage who offers or divides Ukthas; उक्थमृतं साममृतं बिभर्ति Rv. 7. 33. 14. -वर्धेन a. to be magnified or celebrated in praise, an epithet of Indra; त्वं हि स्तोमवर्धेन इन्द्रास्युक्थवर्धेनः Rv. 8. 14. 11. -वाहस् a. offering verses; or one to whom verses are offered; यं चित्रा उक्थवाहसो Rv. 8. 12. 13. -शंसिन् a. praising, uttering the Ukthas. कृणोष्युक्थशंसिनः Rv. 6. 45. 6. (m.) a kind of priest. -शस्, -शास्, -शस a. Ved. uttering a verse, praising. -शुष्म a. whose strength is praise. -2 loudly resonant with verses. (-कथा) -वी a. fond of or reciting verses.

उक्थिन् a. [उक्थ-इनि] 1 Uttering verses, praising. -2 Accompanied by praise or Ukthas. m. Indra and others.

उक्थ्य a. [उक्थमर्हति यत्] 1 Accompanied by praise. -2 Deserving praise or verses. -3 Generator: नाना गोष्ठी विहिता एकदोहनास्तावन्नौ दुहतो धर्ममुक्थ्यम् Mb. 1. 3. 60. -कथ्यः 1 A libation at the morning and mid-day sacrifices. -2 N. of a sacrifice forming part of the ज्योतिष्टोम sacrifice. -3 A Soma sacrifice.

उक्ष् 1, 6 U. (उक्षति, उक्षाञ्चकार, ववक्ष-ञ्जे Ved., औक्षीत्, उक्षितुम्, उक्षित) 1 To sprinkle, wet, moisten, pour down upon; औक्षन् शोणितमम्भोदाः Bk. 17. 9, 3. 5; उक्षांबमवुरभितो वपुरम्बुवर्षैः Śi. 5, 30; R. 11. 5. 20; Ku. 1. 54. -2 To emit, send forth. -3 To scatter, throw out (as sparks). -4 To clean, purify. -5 To grow up, become strong (Ved.); मा न उक्षन्तमुत मा न उक्षितम् Rv. 1. 114. 7.

उक्ष a. [उक्ष-अच्] 1 Sprinkling. -2 Sprinkled. -3 Large.

उक्षणम् [उक्ष-ल्युट्] 1 Sprinkling. -2 Consecrating as by sprinkling; वसिष्ठमन्त्रोक्षणजात् प्रभावात् R. 5. 27.

उक्षयति Den. P. To desire one who sends down riches. वयं हि वां हवामह उक्षयन्तो व्यध्वत् Rv. 8. 26. 9